

SJÖFARTSVERKET

Sjöfartspolitiska enheten

Handläggare, direkttelefon

Reidar Grundström, +46104784906

1 (1)

Datum

2014-02-17

Vår beteckning

14-01436

Ert datum

Er beteckning

Näringsdepartementet

n.registrator@regeringskansliet.se

Sjöfartsverkets redovisning av arbetet med miljöledning 2013

Sjöfartsverket redovisar i bilagan sitt miljöledningsarbete 2013 enligt förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. Bilagan har lämnats till Naturvårdsverket genom det webbaserade rapporteringssystem som genererar rapporten.

I handläggningen av detta ärende, som har avgjorts av ställföreträdande generaldirektören Noomi Eriksson, har deltagit direktören för Samhällsavdelningen Jaak Meri, chefen för enheten för Kvalitets- och Miljöledning Mats Uhrfelt och miljöhandläggaren Reidar Grundström, föredragande.

Noomi Eriksson

Reidar Grundström

För kännedom:
Styrelsen
Ledningen
Fyren

Kopia till
Naturvårdsverket, miljoledning@naturvardsverket.se

Besöksadress

Östra Promenaden 7

Postadress

601 78 Norrköping

Telefon

0771 63 00 00

Organisationsnummer

202100-065401

E-post

sjofartsverket@sjofartsverket.se

Redovisning av miljöledningsarbetet 2013

Sjöfartsverket

Enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter

Del 1 Miljöledningssystemet

Miljöcertifiering

Myndigheten är inte miljöcertifierad.

Miljöpolicy

Sjöfartsverket är ett tjänsteproducerade affärsverk som levererar hållbara sjövägar och en myndighet som levererar kunskaps tjänster och värnar liv och miljö. I allt vårt arbete utgår vi från kundens behov. För oss är det en självklarhet att arbeta för en säker och hållbar sjöfart, som utvecklas för att möta framtida utmaningar och krav. Det innebär att vi erbjuder effektiva sjövägar, moderna tjänster och maritimt partnerskap för dagens kunder. Det innebär också att vi arbetar för att utveckla vår verksamhet och bidra till sjöfartsnäringens utveckling för att främja framtida konkurrenskraft och tillväxt i ett hållbart samhälle.

Allt arbete i Sjöfartsverket ska präglas av affärsmässighet. I begreppet affärsmässighet inryms även vilket etiskt förhållningssätt som ska tillämpas. Vårt förtroende i omvärlden bygger på att varje anställd har rätt kompetens för sina arbetsuppgifter, är opartisk när han eller hon utöver sitt arbete och att vi följer gällande lagar, regler och interna styrande dokument. Våra beslut är sakligt grundade och vi ska alltid sträva efter att välja den mest kostnadseffektiva lösningen.

Vår strävan att uppnå en effektiv och långsiktigt hållbar verksamhet förutsätter en väl fungerande samverkan såväl internt som med våra externa samarbetsparter. För att uppnå det präglas vårt förhållningssätt av öppenhet, professionalism och engagemang med stort fokus på leverans. Vi ser staten som en koncern och strävar efter att uppnå en större nytta i ett samhällsekonomiskt perspektiv.

I alla våra verksamheter strävar vi efter ett uthålligt säkerhets- kvalitets- miljö- och arbetsmiljöarbete som utförs i samverkan av engagerade och ansvarstagande ledare och medarbetare. Vi ska bidra till att minimera sjöolyckorna på svenskt vatten och minska sjöfartens miljöpåverkan. I vår dagliga verksamhet prioriterar vi att minska vår resursförbrukning, våra utsläpp till luft och mark samt en korrekt hantering av vårt avfall. Genom kontinuerliga förbättringar i våra verksamheter samt genom att systematiskt arbeta för att förebygga ohälsa och förstärka faktorer som leder till att vi bibehåller och utvecklar god hälsa och välbefinnande hos våra medarbetare lever vi upp till våra kunders och ägares krav på en hållbar verksamhet. Det åstadkommer vi genom att sätta mål och att regelbundet följa upp, utvärdera och vidta nödvändiga åtgärder för att uppnå målen.

Genom att alltid leva efter vår verksamhetspolicy bidrar vi till att stärka

Sjöfartsverkets anseende och förbättrar därigenom såväl vår förmåga att påverka i angelägna frågor som vår möjlighet att attrahera engagerade medarbetare.

Miljöutredning

Miljöutredningen uppdaterades 2013.

Aktiviteter med betydande direkt och indirekt miljöpåverkan

1. Drift och underhåll av fartyg och båtar
2. Drift och underhåll av fastigheter, lokaler och övriga anläggningar
3. Avfall och restprodukthantering
4. Tjänsteresor
5. Vattenanvändning
6. Beslutsfattande inom Sjöfartsverkets kärnverksamhet

Interna miljömål

1. a. Vi skapar miljövänligare fartyg.
1. b. Vår prisnivå, produktivitet och effektivitet ska stå sig väl vid en processjämförelse med privata aktörer samtidigt som vi ska minska miljöpåverkan från vår verksamhet och marknadsföra oss som en organisation med ett tydligt ansvar för säkerhet och miljö.

6. a. Sjöfartsverket ska utifrån kundernas behov och i enlighet med vårt uppdrag, tillhandahålla produkter (t.ex. sjökort), servicetjänster (t.ex. ViVa) och farleder till fritidsbåtstrafiken som ökar sjösäkerheten, förbättrar miljön på svenskt vatten och ger en nytta för utövaren.
6. b. Sjöfartsverket ska utöver detta verka som ett stöd för fritidsbåtstrafiken genom information och rådgivning med fokus på miljöskydd samt bidra till att konsekvenserna av en sjöolycka minskar genom effektiva sjö- och flygräddningsinsatser.

FÖRTYDLIGANDE: Nämnda mål för 2013 sattes innan miljöutredningen hade färdigställts och myndigheten har därefter fortsatt arbetet att ta fram nya mål baserade bland annat på de betydande miljöaspekterna.

Handlingsplan och åtgärder

- Minskad bränsleförbrukning på fartyg.

Detta har uppnåtts genom följande åtgärder. Anskaffning av en ny lotsbåt med 30-40 procent lägre bränsleförbrukning per tidsenhet. Äldre motorer i fyra båtar har ersatts vilket i snitt ger en bränslebesparing om ca 5 procent, samt på ett annat fartyg som ger en bränslebesparing om ca 25 procent. På isbrytaren Ymer har ett bränsleinsprutningssystem modifierats med en förväntad bränslebesparing på 5-10 procent. Förbättrad planering av lotstransporter för att minimera antal körningar. Arbetet för utökad användning av Eco Driving. Övergång till landansluten elvärmning av lotsbåtarna.

- Minskad energianvändning.

Detta har uppnåtts genom följande åtgärder. På arbetsfartyget Scandica har kyl/värme-systemet byggts om för att ta till vara på spillvärme. Arbetet att montera elmätare på samtliga lotsbåtar har påbörjats med ambitionen att minska energiförbrukningen. Besättningarna har samtidigt informerats för att öka miljömedvetenheten.

- På isbrytaren Oden har en anläggning för behandling av avloppsvatten installerats. Förbättringar av konceptet fortsätter på isbrytaren Frej.

Måluppfyllelse

Ovan nämnda mål har inte följts upp eftersom nya mål håller på att utarbetas baserade på den under året uppdaterade miljöutredningen.

Kunskap och utbildning

15 personer har utbildats till miljörevisorer (ISO 14001).

Drygt 300 personer har genomfört en webbaserad interaktiv grundläggande utbildning om vårt ledningssystem, som är ett integrerat ISO 9001- och ISO 14001-system.

IT för minskad energianvändning

Den tidigare påbörjade ersättningen av Sjöfartsverkets fysiska servrar med virtualiserade servrar har fortsatt, vilket minskar energibehovet för drift och kylning; dessutom slipper man utöka reservkraftskapaciteten. I dagsläget har ca. 100 av totalt 400 fysiska servrar ersatts.

Energiförbrukningen av olika IT-utrustningar ses också över. Genom konsolidering och utbyte av äldre utrustning har energiförbrukningen i datorhallen minskat med knappt 10 procent under 2013.

Policystyrning av när datorer ska gå ner i viloläge används inte idag, men den enskilde användaren rekommenderas att göra det. Sjöfartsverket reglerar dock att miljöaspekterna ska beaktas vid anskaffning av hårdvara (t.ex. möjligheten till återvinning, energiåtgången för PC:ar, servrar, skrivare, UPS, kylanläggningar etc.) All kasserad IT-utrustning sänds till en återvinningsfirma för att minska miljöpåverkan.

IT för minskat antal tjänsteresor

Systemet för e-möten, textmeddelanden, videokommunikation, närvarohantering m.m. har under 2013 bytts ut till en modernare version. Den är mer lättanvänd och användarvänlig än den tidigare versionen och användandet har också ökat något. Varje månad genomförs ett drygt 100-tal e-möten med bild och/eller ljud på Sjöfartsverket. Cirka 350 personer använder systemet aktivt varje månad. Nytt är också att externa deltagare, t.ex. från andra myndigheter, kan bjudas in att delta i

mötena.

Sjöfartsverket har en resevägledning som säger ”att innan resebeställning görs ska en prövning ske om det är möjligt att ersätta resan med telefonkonferens, e-möten eller liknande”.

Del 2 Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter

Antal årsarbetskrafter och kvadratmeter

Antal årsarbetskrafter: 899

Antal kvadratmeter lokalyta: 47 933

1. Tjänsteresor och övriga transporter

Utsläpp av koldioxid

	Kg CO ₂ Totalt			Kg CO ₂ /årsarbetskraft		
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
Flygresor under 50 mil	41 243	40 701	72 848	46	44	80
Bilresor	557 726	436 273	548 065	620	474	602
Tågresor	3,41	3,18	2,97	0,004	0,003	0,003
Bussresor						
Maskiner och övriga fordon	49 319 566	26 255 829	45 942 856	54 860	28 539	50 431
Sammanlagt ovan	49 918 538	26 732 806	46 563 772	55 527	29 057	51 113
Flygresor över 50 mil	199 395	186 237	120 042	222	202	132

Beskrivning av insamlat resultat

Verksamheten under 2013 har resulterat i ökat tjänsteresande. Samtidigt bedöms att andelen fossila drivmedel i taxiresor har ökat, men bedömningen är osäker då den baseras på uppgifter från några få taxibolag. En svårare isvinter än föregående år har ökat bränsleanvändningen framför allt för isbrytarverksamheten till mer än en fördubbling jämfört med föregående år.

Tjänsteresor med buss och med egen bil har inte kunnat sammanställas på grund av att det skulle ha krävt en oproportionerligt stor arbetsinsats, men vi bedömer att kvantiteten är liten och planerar att inte åtgärda bristen.

Hur uppgifterna är framtagna

Eget uppföljningssystem, Leverantörsuppgifter, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Tjänsteresor med buss och med egen bil har bedömts vara liten och redovisas som noll (0).

Uppgifter som tagits fram på annat sätt, nämligen

1.1 a, c och b hyrbil samt 1.3 genom leverantörsuppgifter. 1.1 b tjänstebil, leasad bil och taxi och 1.1 e genom eget uppföljningssystem. Taxiresornas CO₂-utsläpp har beräknats utifrån de kostnader som bokförts på särskilt konto samt genom ett medelvärde från fyra taxiföretags uppgifter, dock ej samma företag som föregående

år, om koldioxidutsläpp och motsvarande kostnader under 2013. De fyra företagens kostnader utgör en mindre del av Sjöfartsverkets totala taxikostnader.

2. Energianvändning

Energianvändning i lokaler

	kWh totalt		
	2013	2012	2011
Verksamhetsel			
Fastighetsel			
Värme	26 395 890	25 063 003	20 227 122
Kyla	400 000		
Totalt	26 795 890	25 063 003	20 227 122

	kWh/årsarbetskraft			kWh/m ²		
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
Verksamhetsel						
Fastighetsel						
Värme	29 361	27 242	22 203	551	493	398
Kyla	445			8		
Totalt	29 806	27 242	22 203	559	493	398

Energianvändning utanför lokaler

	kWh totalt		
	2013	2012	2011
El			

Normalårskorrigerig

Värmeförbrukningen är inte normalårskorrigerad.

Förnybar energi

	2013	2012	2011
Verksamhetsel	%	%	%
Fastighetsel	%	%	%
Värme	36 %	1 %	%
Kyla	29 %	%	%
Utanför lokaler	%	%	%
Totalt	36 %	1 %	%

Beskrivning av insamlat resultat

Ökningen från föregående år beror bland annat på att energi genom bergvärme har kunnat inkluderas i uppföljningen. Utöver energi från olja, fjärrvärme, fjärrkyla, gas, pellets samt egenproducerad el (solpaneler) har egenproducerad värmeenergi med bergvärmepumpar inkluderats i redovisningen i år.

Elenergianvändningen står för mer än 70 procent av energin till lokaler och verksamheter i och utanför lokalerna. Notera att drivmedel till Sjöfartsverkets fartyg och båtar inte redovisas i detta avsnitt.

Den mycket högre andelen förnybar energi beror bland annat på att fjärrvärme till isbrytare har uppgetts vara 100 procent förnybar men även på att bergvärme har inkluderats detta år.

Vi kan inte helt skilja på om elenergin har använts till fastighet, verksamhet, värme eller utanför lokaler. Därför har alla energislag utom kyla redovisats som en klumpsumma för värme trots att en del av energiåtgången (ej elenergi) har kunnat hänföras till andra kategorier. Det medför en onormalt hög siffra för värmeenergi i lokaler vilket bland annat beror på att energianvändning utanför lokaler har inkluderats i summan.

Av samma orsak anges andelen förnybar energi som procent av en klumpsumma för värme, medan kylan kan redovisas för sig. Att åtgärda vårt problem med att särskilja olika typer av energianvändning, vilket innebär att vi har redovisat en klumpsumma för "värme", kräver investeringar bland annat i fler elmätare.

Diskussioner om förbättringar pågår men inga konkreta åtgärdsplaner finns för närvarande.

Hur uppgifterna är framtagna

Eget uppföljningssystem, Leverantörsuppgifter

3. Miljökrav i upphandling

Antal upphandlingar med miljökrav

	Antal st		
	2013	2012	2011
Anskaffningar med miljökrav	23	16	9
Anskaffningar totalt	36	29	25
Andel anskaffningar med miljökrav	64 %	55 %	36 %

Värde av upphandlingar med miljökrav

	Värde kr		
	2013	2012	2011
Anskaffningar med miljökrav	102 398 000	1 122 528	55 120 000
Anskaffningar totalt	193 265 000	1 166 268	111 375 000
Andel anskaffningar med miljökrav	53 %	96 %	49 %

Beskrivning av insamlat resultat

Den statistik som redovisas är genomförda upphandlingar, inklusive upphandling av egna ramavtal. Detta innebär att det värde som redovisas för 2013 för ramavtalen är det beräknade kontraktsvärdet för hela avtalsperioden, inklusive förlängningsperioder trots att avropen kommer att ske under en fyraårsperiod. Värdet för ramavtalen bör redovisas enbart för 2013, inte de följande åren.

OBSERVA att ett fel i värdena för 2012 har upptäckts i vår sammanställning. Värdena för 2012 hade angivits i tusentals kronor vilket betyder att summorna skulle ha varit 1 122 528 000 respektive 1 166 268 000 kronor. Den relativt höga summan beror på anskaffningen av helikoptrar.

Hur uppgifterna är framtagna

Eget uppföljningssystem